

POLABSKÁ VRBA 2017

MOJE PRVNÍ LÁSKA

Literárně-dramatická dílna Domova seniorů Háje, Praha 4

Literárně dramatická dílna DS Háje pracuje již osmým rokem. Soutěže Polabská vrba se opakovaně úspěšně účastní, mezi úspěchy, na které jsou členové dílny právem hrdí, se na přelomu loňského a letošního roku zařadila druhá knižní publikace z textů, které vznikly právě jako součást práce tohoto kroužku, nazvaná Brány času. V březnu pak členové dílny a členka Městských divadel pražských paní Radka Fidlerová představili vybrané pasáže z knížky na veřejném čtení v Domově seniorů.

Téma letošní soutěže Polabská vrba je inspirativní, ale vůbec ne snadné. Snad jsme se ho zhostili se ctí.

Danuše Tučková, vedoucí Literárně dramatické dílny DS Háje

MOJE PRVNÍ LÁSKA

Říká se, že první láska může být jen jedna. Ale možná, že to neplatí přece jen absolutně. Záleží na tom, do koho nebo do čeho se zamilujeme....

Následující texty z Literárně-dramatické dílny Domova seniorů Háje v Praze 4 dosvědčují ale to, že každá první láska je navždy nezapomenutelná.

„Lásce a vaření se oddávejte bez ohledu na nebezpečí.“ (Dalajláma)

Jednoho jarního podvečera jsem bloumala po dvoře, pátrajíc, zda nepříbyly nějaké zajímavosti. Náhle jsem zahlédla babičku, jak s plechovým umyvadlem a malou motyčkou kráčí k zahradě, kam jsem bez dospělé osoby nesměla. Zahrada prý po mé návštěvě vypadala jako po živelné katastrofě. Babička prošla brankou a zamířila ke kopečkům seřazených do řádků. Zajela motyčkou pod kopeček - a nic. Zajela motyčkou pod další kopeček a ejhle! – vyhrnulo se hnízdo žlutavých různě velkých oblých tvarů. Naplnily jsme umyvadlo a já jsem bez zájmu pokračovala ve své přerušené činnosti na dvoře. Šero zhoustlo a babička volala k večeři. Jak jsem se blížila k domu, ucítila jsem vůni, kterou jsem dosud neznala a která byla velmi příjemná. Současně se rozběhla máselnice, jejíž zvuk jsem zbožňovala. Babička postavila hrnc na stůl, zvedla poklici, opojná vůně bylinek a kmínu se na bílém oblaku páry rozlila po kuchyni. Zvuk máselnice ustal. Babička posbírala žluté hrudky z bílé hladiny a posypala jimi žluté útvary. Potom s klokotem nalila z ucháče do hrnků bílou tekutinu. Nové brambory a čerstvé podmáslí se staly prvním zamilovaným jídlem a zůstaly jím dodnes.

H. R. *1936

„Láska je jako květina, i ten nejhezčí druh umírá.“ (Till Lindemann)

Do školky jsem nechodila, v obecné škole jsem po klukách nekoukala a v měšťanské škole byla zvlášť třída dívčí a zvlášť chlapecká. A tak mě to potkalo až na střední škole. Líbil se mi jeden hoch o třídu výš, než jsem chodila já. Byl hnědovlasý a hnědooký (to se mi obzvlášť líbilo, naše rodina i široké příbuzenstvo bylo modrooké) a nosil brýle. To se mně také líbilo. Slušely mu. Pak přišel ples naší školy a ON se přede mnou uklonil a vyzval mě k tanci. Celý večer jsme protančili spolu. Byla jsem šťastná. A tak to pomalu pokračovalo. Při školní prohlídce výstavy na Starém výstavišti, při vyjížděce parníkem do Chuchle (taky se školou) jsme se bavili a procházeli zase spolu a byli jsme také na nábřeží Vltavy na ohňostroji (to už sami). Nedržel mě ani za ruku, natož aby mě snad políbil. Byli jsme oba ostýchaví. Nevím, co by tomu říkala dnešní mládež!

A pak to přišlo. Začal se mě stranit a já nevěděla, proč. Abych se ho na to zeptala, k tomu jsem neměla odvalu, a on sám mně také nic neřekl. A tak skončila moje první láska. Trápilo mě to tak dlouho, než jsem se zakoukala do jiného.

Ale to už je jiný příběh.

M. B. *1931

„Platonická láska? To je jako bych nic neměla, a přece to ztratila!“ (Neznámý autor)

Bylo mi asi třináct – čtrnáct let a jela jsem o prázdninách k tetičce do Prahy, moji dva bratřenci jeli zase k nám do jižních Čech na výměnu. Tetička mě seznámila s partou dětí, které si tam hrály. Zapadla jsem do jejich kolektivu a vymýšleli jsme různé hry. Líbil se mi tam jeden kluk, jmenoval se Jindřich. Uměl krásně kreslit. Od našeho domu byl vidět Vyšehrad a on ty dvě věžičky perfektně nakreslil. Holky, co tam byly, na něm ten obrázek chtěly, ale on jim ho nedal. Bydlel v tom samém domě co já a když jsem šla domů, čekal na mě v chodbě a tu kresbičku mi daroval. Byla jsem překvapená, ale měla jsem velkou radost. Obrázek jsem si schovala a snad celý rok jsem na Jindřicha myslela. Byla to má první platonická láska.

M. R. *1922

„Koupit psa je jediný způsob, jak získat za peníze lásku.“ (George Bernard Shaw)

Byla jsem jedináček a mým největším přáním bylo mít sourozence. Rodiče mně vysvětlili, že to nejde. Vyprosila jsem si alespoň psa. V šesti letech bylo mé přání splněno. Dostala jsem štěně – křížence pudla s jezevčíkem. Byl krásný a já jsem si ho okamžitě zamilovala. Dostal jméno Míša. Obveseloval celou naši rodinu, ale i děti z celého okolí. Pořád si honil ocásek, stále byl se mnou. Později, když už jsem chodila do školy, vyprovázal mne až ke dveřím školy. Čas běžel, bylo mi patnáct let a musela jsem se s Míšou rozloučit. Odjela jsem do Prahy do školy. Asi po roce, když jsem se vrátila na víkend domů, čekala mně smutná zpráva – Míša zemřel. Jednoho dne ho našla maminka v jeho pelíšku mrtvého. Dožil se u psa pěkných deseti či jedenácti let. Byla to moje první velká láska.

M. F. *1929

„Největším štěstím v životě člověka je vědomí, že nás někdo miluje proto, jací jsme, nebo spíše přesto, jací jsme.“ (Romain Rolland)

Moje první láska. Co to je, láska? Na lásku je mnoho pořekadel, ale mně se vybaví jen: láska – páška, láska hory přenáší anebo láska je jen muška malá nebo raději komár, který tě pořádně poštipne a pak odletí do dále. Musí to být něco úchvatného, ale často něco, co vás srazí na kolena.

Bohužel anebo Bohu díky, mně asi nic takového nepotkalo, - anebo ano? Když mně bylo asi deset let, potkala jsem u pumpy, kam jsme jezdili s taťkou pro vodu, jednoho kluka, který se se mnou začal bavit. Byl odvážný a hezký a já byla podmračená a tichá holka, ale pak jsem se rozprávěla, líbil se mi. Konve byly plné a já musela jet. Rozloučili jsme se a taťka se mě ptal, co to bylo za kluka, já nevěděla. Za nějakou dobu jsem ho u školy zahlédla s partou kluků. Nevšiml si mě, ale mně se stejně líbil. Chodil o třídu výš a jmenoval se Jirka. Po čase mi zmizel z očí, odstěhoval se.

V patnácti jsem na průmyslovce poznala druhého Jirku, byl to spolužák. Seděl daleko za mnou, takže jsem ho při hodině neměla na očích, jen o přestávkách. Chodil do Svazarmu jako já, ale skákal s padákem a já střílela malorážkou a chodili jsme každý do jiného klubu. Líbil se mi, nejvíc jeho oči, ale byla tu ještě jedna, které se také líbil, byla průbojnější než já. Byla to spolužačka a přišla z jiné třídy. Já byla vždy puťka a ona s ním často laškovala, on byl slušný, tak jí odpovídal, ale to bylo vše, dál se nedostali. Takže jsme obě obdivovaly hochy, který o nás nestál.

Ve dvaceti jsem se vdala, vzala jsem si kluka, kterého jsem znala od sedmi let. Chodili jsme spolu do třídy od sedmi do patnácti let. Nikdy by mě nenapadlo, že to bude někdy můj muž. A doslova můj muž: první a poslední. Vyhlídl si mě on, už ve třinácti letech řekl babičce, která ho vychovávala, že si vezme „*támhle tu holku, která veze kočárek s bráškou a dvěma sestřičkami do jeslí a do školky*“. Tak jsem to měla zpečetěné, a už mne nepustil ze svých očí. Kam jsem šla, měla jsem ho za sebou. Kamarádka říkala „*holka, toho se neznavíš, toho si vezmeš*“ a já na to „*kdyby byl jediný na světě, tak ne*“.

No a za šest let byla svatba. Nevím, jestli jsem byla už unavená stálým stíháním, nebo se mi líbila jeho výdrž anebo přišlo k tomu ještě něco, ale vzali jsme se. Prvních šest let bylo krásných, bezstarostných, bez dětí. Pak přišly děti, první zemřelo a asi nás to k sobě ještě více přimknulo. Pak další, Jirka, byla to vzpomínka na mé dětské poblouznění. Sice jsem si rozzlobila tchýni, chtěla Toníčka, manžel byl Antonín, ale mně se líbil Jirka a manželovi taky. Pak po šesti letech se narodila holčička Danuška. Takže teď jsme byli konečně rodina. Občas jsme si museli vzít pásku na oči, buď jeden, nebo druhý, abychom neviděli, co druhý provedl. Já ji měla častěji. Těch balvanů z hory nebo na horu jsme spolu vynesli opravdu dost. Utužili jsme svaly i naše spoluzití a s menšími bouřkami jsme prožili celkem pěkné manželství. Trvalo dvacet šest let, pak manžel zemřel. Tak vše skončilo, zbyly mi jen dvě děti a vzpomínky na naše manželství.

Byla to láska, že jsme spolu vydrželi tak dlouho, anebo zvyk? Já nevím.

M. V. *1938

„Láska je jako hra, krásně začíná a s bolestí končí.“ (Neznámý autor)

První velkou láskou byla Boženka. Když jsem pracoval v obchodě v Plzni. Chodila nakupovat s maminkou a já jsem je obsluhoval. Hned jak jsem ji spatřil, jsem se zamiloval. Ona moji zamilovanost ihned poznala a také jsem jí byl sympatický, že jsme si kápli do noty a začali jsme spolu chodit a říkali si zamilovaná slova. Hrál jsem v kapele na čajích a ona tam za mnou chodila a čekala, když jsem skončil, tak jsem ji doprovodil domů a po mnoha hubičkách jsme se loučili a těšili se na příští setkání. Ona byla začínající učitelka. Byla přeložena na školu velice daleko. Takže jsme se velmi málo viděli, až naše láska po roce skončila. Ona si ještě po letech na mne vzpomněla. Ptala se mého bratra, jak žiju a co dělám. Bohužel nebylo nám dopřáno v lásce pokračovat.

F. K. *1920

„Miluje jen ten, co oplátkou nic nečeká.“ (Antoin de Saint-Exupéry)

Byla dána libovolnost ve výběru 1. lásky. Já, pokud si dobře vzpomínám, měl 1. lásek moc, ale opravdovou jsem měl, když jsem začal rozum brát a to bylo asi v roce 1956. Bylo mi tehdy osm let a hrdě jsem chodil do II. třídy ZDŠ, která byla školou, kam chodili ještě moji rodiče. Tedy starou, kde se ještě topilo v kamnech, a na psaní byly v lavicích kalamáře. Jmenovala se Svatoslavova čili, jak jsme jí my žáci říkali, „Svát'a“. Chodil jsem tedy do Svátí, ve třídě nás bylo něco přes třicet a seděli jsme v lavicích po dvou, tedy už žádná jednotřídka. Také jsme byli „namícháni“ tak, že asi polovina byla děvčata a druhá polovina chlapci. A právě v polovině první byla moje první opravdová láska. Dodnes si ji velmi dobře pamatuji, jak vypadala a jak se jmenovala. Víím i, nebo vzpomínám si, že jsem měl i několik soků ve třídě, protože děvče to bylo velice pěkné, vždy upravená a hezky mluvila. Měla nádhernou postavičku vyvinutou úměrně k jejímu věku. Již tenkrát dělala gymnastiku a díky tomu se uměla pohybovat i cvičit. Prostě a jednoduše – bylo to děvče – radost podívat!!! Já jí různě nadbíhal a snažil se upoutat její pozornost. Jeden z mých tehdejších projevů lásky či přízně ode mne byl i ten, že jsem s veškerým mým hrdinstvím během vyučování a tajně čistil její kalamář. Ona seděla v lavici první, a já ve čtvrté. Protože naše učitelka byla už stará, odvážil jsem se při vyučování skrčit se u lavic, po čtyřech dolézt k lavici její a kapesníkem jí vyčistit její špinavý kalamář. Doma se potom moje matka divila, odkud mám kapesník určený ke smrkání modrý?? Ale to nebyly všechny projevy mé lásky. Denně jsem ji doprovázel ze školy domů – bylo to asi 1,5 km a ona bydlela s rodiči kousek ode mne. Vrcholem lásky ale bylo to, že jsem jí odpoledne dodal před dveře jejich bytu kytičku, kterou jsem natrhal v

nedalekém parku. Těch pugetů bylo několik a toto mé jednání bylo také příčinou jednání jejího otce, který si kytiček všiml, jednou si počkal za dveřmi a při mém „doručování“ květin mě chytl a vytahal mi řádně za uši.

Tím také skončila moje velká láska. Do 3. třídy jsme šli do nově postavené školy a dívka se dostala i do jiné třídy. Tak se moje láska definitivně stala minulostí.

J. F. *1948

„Lépe je být smutný s láskou než být veselý bez ní.“ (Johann Wolfgang Goethe)

Když jsem přecházela na střední školu, dostala jsem zamilované psaníčko od jednoho terciána. Bylo to na začátku prázdnin a my odjížděli k babičce do Prahy. Tak jen na nádraží jsme si tajně zamávali. Jura se mně sice nelíbil, ale byl to takový hoch, co dělá kolem sebe rozruch a legraci, tak jsem si na tu myšlenku zvykala, kdo mě obdivuje.

Dva měsíce je však dlouhá doba a po návratu bylo po lásce.

V časopisu HVĚZDA právě vycházel na pokračování román Srdce zrazené, a tak jsem si také připadala, plačíc a procházejíc se v polích podzimu.

Než začala škola, měl hoch takových lásek ještě několik – no prostě Don Juan.

J. H. *1923

„První láska je los, který nevyhrává, ale celý život si pamatuješ jeho číslo.“ (Émile Zola)

Své mládí jsem prožil na předměstí lázní Teplice (Šanov). V jeho části se česká menšina družila a žila vskutku pospolu. V domě jsme byli tři hoši a dvě dívky přibližně stejného věku. Všichni jsme kamarádili a spolu chodili cvičit a v dalším i skautovali, chodili na výlety po Středohoří. Českých dětí nebylo na počet mnoho, a proto se naše činnost odvíjela většinou společně pro kluky i dívky.

Jednou jsem si uvědomil, že věnuji větší pozornost Janě, jedné dívce z domu. I u ní jsem pak zpozoroval určitou náklonnost. Ano, bylo to vzájemné a bylo to i něco víc, než pouhé přátelství. Tento náš dětský vztah krásněl a vzkvétal, a to i v době, kdy nás dostihlo brutální politické řešení. Održení pohraničí nás rozdělilo. Naše rodina odešla do Čech, jejich zůstala v zabraných Sudetech. Končilo období společného období a radostného mladického toulání. Dočasně jsme si mohli jen dopisovat. Opravdu často jsme si o svých osudech a prožitcích psávali. Postupně jsme hledali a nacházeli cesty k osobnímu setkávání. I za obtížného řízeného cestování se podařilo několikrát se setkat.

Léta běžela, oba jsme se v těžkých válečných dobách vzájemně snažili potěšit, povzbudit, i když jsme již každý z nás žil svým životem, mezi svými dalšími přáteli a láskami. Jana se po čase vdávala a pozvala mne na svou svatbu. Rád jsem se zúčastnil takové události, neboť toto naše ryzí přátelství trvalo. A pokračovalo i po skončené válce, po osvobození, kdy jsme každý žil v jiném koutě země i Evropy. Později jsem se i já oženil. Naše setkávání pokračovala a později i s rodinami. U nich, u nás, o dovolených a i za léčení v lázních.

Tento krásný, obohacující vztah trval celý život. Snad jedinou kaňku vidím v náhlém Janině skonu a v tom, že zpráva o tom mi došla nenapravitelně pozdě.

I tak však mám na co vzpomínat.

F. V. *1923

„Kdo chce pochopit hudbu, nepotřebuje ani tak sluch, jako srdce.“(Jiří Mahen)

Moje první láska byl pozdější klavírní virtuos evropského formátu.

Moje největší životní láska je klavírní hra s hledáním nekonečných možností klavírního tónu.

Tak jako je každý strom a každý list originál, je klavírní tón každého člověka originál.

Vypovídá o jeho současném vztahu ke kráse životního prožitku.

Krása klavírního tónu je substancí hudebního díla, sepětím skladatele a interpreta.

Vynikající německý pedagog Carl Adolf Martienssen říká: „Vůle k tvorbě krásného tónu je podstata klavírního umění...“

L. Š. *1930

„Hudba je těsnopis emocí. Emoce, které lze popsat tak nesnadno, jsou přímo sdělovány člověku v hudbě a v tom je její síla a význam“, napsal Lev Nikolajevič Tolstoj. Láska je jedna z nejsilnějších emocí. Pokud jsme začali vzpomínkou na lásku k jídlu, a všichni víme, že láska také prochází žaludkem, s nemenším potěšením uzavíráme naše střípky vzpomínek na první milostná vzplanutí vyznáním lásky k hudbě.